

KONSTANTINOPEL, den 30. October.

Sedert den 11. dezer maand is er geen dag voorbij gegaan, welke niet door het of ander treurig ongeval is gekenmerkt, hetzij van brandstichtingen of ontdekte zamenzweringen, waarvan de laatste ten doel had, om zich van den geheelen staf der nietwe militie en zelfs van den sultan te ontdoen. Men heeft nu eenen prefect van politie met frawanten ingevoerd, om Z. H. ten dienste te staan. Van de van buitenlands aangebrachte maatregelen liet zich weldra de werking zien. Den 17. dezer werden 1000 militairen en onderofficieren en vier kolonelen, welke in de gevangenis of vorm van proces. Den 18, 19 en 20 werden er meer dan 1200 militairen en andere ballingen op vaartuigen weggezonden. Geen van hen is op de plaats der bestemming aangekomen.

Alle deze maatregelen hebben echter de brandstichtingen niet doen ophouden, welke ieder nacht bijna herhaald worden. Ieder een is in angst, maar weet niet waarheen te vlugten. De sultan weet, dat men naar zijn leven staat, en wantrouwt allen die hem omringen. Ook de nieuwe militie is hem verdacht en deze trefte hij thans dermate, dat'er van 10,000, thans slechts 7000 meer overig zijn. Den 25 en 26, heeft men meer dan 60 soldaten opgehangen.

De Divan, door vrees beziel, vleit thans den Russischen zaakgelaste *Minciaky*, en vervolgt daarentegen de Grieken, van de zelfde godsdienst als Keizer *Nicolaas*, tot het uiterste. Geen Christen durft thans in het openbaar, dan in de hem voorgeschrevene kleding, verschijnen, op straat, van dadelijk opgehangen te worden. De Grieksche Dames moesten in het bad gekleed zijn, en ingeval zij niet gele haarsjes op straat verschijnen, moeten zij, volgens de ordonantie, verdronken worden. Deze maatregelen zijn door het geheele Rijk van kracht en worden op sommige plaatsen nog overdreven. In deze stad wordt zelfs het verbod van verguldsels en praal tot de kerken uitgestrekt en men heeft zich van de heilige vaten meester gemaakt, een Christus-beeld, met slijk en vuiligheid bedekt, rondgedragen en op de publieke plaatsen uitgeroepen: *zie hier den God der Christenen en rijk behandelts, hij weet nu wel den verstandigen staat.* Wij weten niet of deze daad bij de Christen-vorsten geloofd zal worden; maar nadat de Turken den patriarch *Gregorius*, op paaschdag in zijne priesterlijke kleding aan de deur van zijne kerk hebben opgehangen, weten zij, dat zij alles durven doen.

(Volgens eenen brief, in een der Fransche dagbladen medegedeeld.)

PETERSBURG, den 21. November.

Men heeft heden de volgende tijdingen van het leger van Georgie:

31. October. De Perzen hebben de provincie Schirvan ontruimd, en de generaal-majoor van *Krabbe*, die zich te Kouba bevond, was reeds tot Staraja Schamakha voortgerukt. De gewezen Khan van Schirvan, *Mustapha*, had, in laatstgemelde plaats, van wege den Schah order ontvangen om *Schaksaba-Schekali-Mirza* naar Perzie terug te zenden, de Perzische infantie bij zich te houden, en zelf in Schirvan te blijven. Maar zoodra *Mustapha* wist, dat de generaal-majoor van *Krabbe* op Staraja Schamakha aanrukte, haastte hij zich de Kour bij Djavat over te trekken, op zijne vlugt nogtans trachtende de ingezetenen des lands, inzonderheid de Nomadische stammen, mede te slepen; doch zij waren van zijne komst verwittigd en hadden zich verspreid. Het klein getal dat hij dwong hem te volgen, werd terstond door den broeder van *Mustapha-Khan*, *Gachim-Khan*, verlost, die, even als de overige aanzienlijken des lands, zich bij den generaal-majoor van *Krabbe* bevond, en die, aan het hoofd der ruitery van den Schirvan, *Mustapha* tot Djavat vervolgde. De vijand vlugte met zoodanige overhaasting, dat hij het magazijn van levensmiddelen in de dorpen Lakki en Navag niet eens aangeroerd heeft.

Tijdingen uit Perzie melden, dat de Schah, bij zijne zamenkomst met *Abbas-Mirza* te Agar, denzelven heftige verwijten gedaan en zelfs gedreigd had, denzelven van de regten der kroon vervallen te verklaren en de oogten te laten uitsteken; maar daarop, door de smeekingen van zijnen zoon *Bewogen*, denzelven versche troepen toegezegd had. Na het ontvangen dezer versterking, had *Abbas-Mirza* zijn leger naar eene plaats, *Maksizlou* genaamd, (eenige wersten van de brug van *Khoudapet*) verlegd en het gerucht ingestrooid dat hij op nieuw de Aras zou overtrekken. In dit geval zal hij dadelijk het korps van den generaal *Paskevitch* ontmoeten, dat zich tusschen de Aras en *Akh-Ouglan*, aan de kleine rivier *Tcherakene*, bevindt.

B R A Z I L I E.

De sessie der wetgevende vergadering is den 6. September te Rio-Janeiro door den Keizer gesloten met de volgende aanspraak: „Doorluchtige en zeer waarde vertegenwoordigers van het Brazilische volk." De uitvoering der wet is de eerste plicht van alle burgers. Bij dezelve wordt de duur der sessien van deze vergadering op vier maanden bepaald. Die vier maanden zijn verschenen, en de tijd is derhalve daar, waarop

het geschieden worden. Te dien einde beviind ik mij in uwliedert. — Hoezeer door den tijd beperkt, hebben de werkzaamheden der vergadering echter reeds enige wetten voortgebracht, en laten ons hoop, dat zij, die ons aan de hand leiding aan dit land, ik zeg alle wetten, maar een groot gedeelte dergenen zult kunnen geven, die ter uitvoering van de constitutie noodzakelijk zijn. De eenigheid, welke tusschen de beide kamers heerscht, en al wat zij voor het geluk en de grootheid der natie gedaan hebben, toont ons aan met welken vaderlandlievendee geest, deze vergadering beziel is. Mijne verwachtingen zijn verwezenlijkt, twee zittingen zijn begonnen en afgerondigd, zonder dat de voorzichtigheid en wijsheid, welke de senatoren te besturen. — Het is nu goed, dat de doorluchtige senatoren en afgevaardigden, die naar de onderscheidene provincien des rijks staan terug te keeren, den tijd, die tot de sessie des aanstaanden jaars zal verlopen, in tusschen aanwenden om na te denken over de middelen ter bevordering van den bloei des rijks, en dat zij van hunnen kant al het mogelijke doen, om de volken de gehoorzaamheid te leeren, welke zij aan het gouvernement verschuldigd zijn, hunzelvendoende inzien, dat het gouvernement gehoorzaamt, de wet gehoorzaamt, en dat, wie de wet gehoorzaamt, al noodige waarborgen voor zijne eer, zijn leven en zijne welvaart heeft."

— Het officiele dagblad bevat eene lijst van de Engelsche, Fransche en andere schepen, die prijs gemaakt zijn, omdat zij de blokkade van Rio-de-la-Plate niet geacht hebben.

STUTT GARDT, den 2. December.

Z. M. de Koning van Wurtemberg heeft gisteren de staten-vergadering bij eene plechtige aanspraak geopend.

STRAATSBURG, den 28. November.

Bij eene op den 14. dezer te Karlsruhe gemaakte beslissing, zijn de twee gouvernementen van Baden en Beieren overeengekomen, alle logten van den Rijn, die tusschen het zoogenaamde Hasselforst, digt bij Schrock, en het kanaal van Frankenthal zich bevinden, af te snijden; tegen doorsnijdingen op het Badensche en zeven op het Beiersche grondgebied gemaakt worden. Beide gouvernementen zullen wederkeurig bijdragen, tot de werken, welke op des anderen grondgebied moeten worden ten uitvoer gebracht. Men heeft reeds met het werk een aanvang gemaakt in de ommestreeken van Spier. Deze verbetering van den stroom zal in 1831 voltooid zijn. Zij zal den loop van den Rijn 7 of 8 mijlen verkorten. Men heeft voor de breedte van den stroom eene ruimte van 800 voet vastgesteld. Op zoodanige plaatsen, waar zulks vereischt wordt, zal de stroom tot deze breedte beperkt worden door dijken, welke de twee gouvernementen hebben aangenomen zoodanig te onderhouden. Ten gevolge dezer bewerking, zal de bedding van de rivier meerdere diepte verkrijgen, welke volgens gemaakte berekeningen, niet minder dan van 10 tot 12 voet zal zijn. Tot nog toe was de scheepvaart op den Rovenrijn zeer bezwaarlijk, zoo wel uit hoofde der ondiepten van de bedding, als door gebrek van goede lijnpaden, welke onmogelijk goed konden worden onderhouden, uit hoofde van den onregelnden loop der rivier. Deze hinderpalen worden weggeruimd door de verbetering van den loop, en de handel zal daarmede onberekenbare voordelen trekken.

Ook heeft het Badensche gouvernement aan dat van Frankrijk het voorstel gedaan, om tot de verbetering van den Rijn, van Schrock tot Hamningen, over te gaan.

PARYS, den 2. December.

Men zegt, dat er kabinetraad genomen is over de gebeurtenissen in Spanje en Portugal. Sommigen meenen, dat Engeland den aanval, dien de Portugeesche deserteurs uit Spanje tegen Portugal ondernomen hebben, niet goed zal opnemen; maar de ministeriele bladen doen hun best om te betoogen, dat Engeland onzijdig zal blijven, en halen tot staving aan het gezegde van den heer *Canning* in het parlement, dat Engeland zich niet zal inlaten met eenigen strijd der partijen in Portugal, om het overwigt van de eene boven de andere te bevorderen. Dan hierbij wordt niet in aanmerking genomen, dat de aanval niet wel zonder begunstiging of toelating van de Spaansche overheden heeft kunnen geschieden, en dus te weten staat hoe Engeland dit zal opnemen. Men heeft onlangs gezegd, dat, tijdens het verblijf van den heer *Canning* te Parijs, overeengekomen is, dat Frankrijk en Engeland bij aanvallen tusschen Spanje en Portugal wederkeurig onzijdig zouden blijven. In hoe verre dit op waarheid gegrond zij, is tot dus verre niet gebleken.

Volgens de liberale bladen, houden de jezuiten in de nabijheid der hoofdstad mede raadsvergaderingen over de zaken van Portugal. Het ministerieel avondblad spreekt zulks tegen. Dat er echter verbandtusschen hen en de Portugeesche milters bestaat, schijnt maar al te zeker; daar de aan hen toegewijde dagbladen in de bijzonderheden weten aan te wijzen, wat dezelve in het schild voeren.

— Een vriend van den heer *Fillele*, president van den raad van minis-

ters, schrijft het volgende van zijne staatkunde: Hij heeft zich wel gevestigd en kan zich gemakkelijk in zijnen post staande houden. Men maakt zich verkeerde denkbeelden omtrent zijne handelingen. Aan de eene zijde, zegt men, heeft hij de Spaansche kolonien erkend, aan de andere zijde de kardinalen in het ministerie en de priesters in den staatsraad ingevoerd; aan de geestelijkheid de registers van den burgerlijken staat geweigerd, doch haar de drukpers overgeleverd. Daartoe wil men opmaken, dat hij naar tegengestelde rigtingen wordt geshingerd en hij alle partijen gehaat is. Hiermede is het echter geheel anders gesteld. Hij heeft den koning gunstige denkbeelden van zijne staatkundige bekwaamheid ingeboezemd en denzelven van zijne onontbeerlijkheid, ter bestiering der staatsaangelegenheden, overtuigd. Hij heeft Z. M. doen inzien, dat men den handel begunstigen, de volksvlucht bevorderen, en tegen zekere te diep gewortelde begrippen niet aanstooten moet. Daartoe kwam hij door het bewijs, dat de Fransche handel door de erkenning der Spaansche kolonien veel winnen moest, dat daardoor middel gegeven werd om met den Engelschen handel te wedijveren, dat de Franschen te veel ten achteren zouden geraken, als men het besluit van Koning Ferdinand, dat toen eindelijk volgen moest, wilde afwachten, enz. Ook trachtte hij den Koning te overtuigen, dat de Franschen zoo noodzakelijk, in hante zeden zoo diep geworteld was, dat eene censuur de openbare meening sterk kwetsen zoude. Deze voorstellingen hadden het gelukkige gevolg, dat de vlag der nieuwe Amerikaansche staten in onze havens werd toegelaten en van de censuur afgezien werd. Van eenen anderen kant gold het echter den wensch des konings, om aan de godsdienst haren luister en de behoorlijke heerschappij over de gemoederen te verzekeren, zonder tevens bemoeijing met de eigenlijke regeeringszaken te dulden. In deze betrekking werden de kardinaals *Latil* en *Clement-Tonnerre* in den geheimen raad toegelaten, die slechts in zeldzame gevallen, als hij door den Koning bijeengeroepen wordt, beraadslaagt, en geen invloed op eigenlijke regeeringszaken heeft. De invoering van twee geestelijken in den staatsraad is uit hetzelfde oogpunt te beschouwen, en toont, dat de heer *Villele* daarmede slechts de verordeningen van den staatsraad in kerkelijke zaken bij de geestelijkheid meer ingang vinden. — Bij het nieuwe ontwerp van wet over de drukpers zal, naar men verzekert, de volmagt, welke de ministers thans hebben, om in noodzakelijke gevallen de censuur weder in te voeren, ingetrokken worden. Ook zou de bepaling van de tegenwoordige wet, dat de dagbladen om derzelver strekking kunnen veroordeeld worden, vervallen en het uitgeven van nieuwe dagbladen zonder voorafgaande toestemming toegestaan worden. Alleen zullen de werken van *Rousseau*, *Voltaire*, *Diderot* en anderen niet meer mogen gedrukt worden. Dit heeft men moeten toegeven, om de andere punten te kunnen winnen.

TWEDE KAMER DER STAATEN-GENERAAL.

Opening ten half twee ure. Tegenwoordig 71 leden. De notulen der laatste openbare vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De heer baron van *Sytzama*, benoemd lid voor de provincie Vriesland, neemt zitting, na alvorens den eed in handen van den voorzitter te hebben afgelegd, daartoe gemachtigd bij een koninklijk besluit, hetwelk is voorgelezen.

De heer *Collot d'Escoury* verontschuldigt zich wegens zijne afwezigheid, veroorzaakt door voortdurende ongesteldheid.

Twee petitiën zijn bij de kamer ingekomen; de eene is van den heer *de Vischer*, magazijn-meester te Brussel in 1814. Hij zegt, dat de stukken, wegens zijn gedrag in dien post, zijn verloren geraakt bij het ministerie van financiën, en verzoekt dat er naar gezocht worde, en dat hem recht wederware; de andere petitie is van eenen koopman te Breda, die verzoekt, dat in de zuidelijke provincieën des Rijks, even als in de noordelijke, worden afgeschaft de straf van het stellen onder het toezigt der hooge politie, ten aanzien van diegenen, die reeds eene onteerende straf hebben ondergaan.

Hulde wordt gedaan van onderschreven boekwerken.

De heer *de Secus* brengt, namens de commissie tot de petitiën, rapport uit op het verzoekschrift van zekeren reizenden Commis van Antwerpen, die veranderingen voorstelt in de concept-wet op de schatterijen, voornamelijk met betrekking tot de vrijstellingen. Wordt besloten deze petitie ter griffie neder te leggen en het rapport te doen drukken.

Ruim twee ure wordt de zitting opgeheven; de kamer vormt zich in committee-generaal. Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, die bij de openbare zitting was tegenwoordig geweest, blijft in de zaal.

Mengelwerk.

METTERNISCHE LOTERIJ.

Toen wij in onze jeugd het slot te *Heemstede* bezochten, en op de wapenkamer met verbazing op de ijzeren wapentuigen staarden, die onze doortochtige voorvaderen met behendigheid wisten te torschen; en toen wij later, bij gelegenheid dat de eigenaren van dat heerlijke overblijfsel der oudheid, uit liefde voor het klinken der gemunte metalen, het kassteel door een kunstmatig ruinetje deed vervangen, en het arsenaal naar *Amsterdam* inschepen, om daar tegen dubbeltjes verwisseld te worden, de laatste schouw over die wigtige uitrustingen hielden; — kwamen wij meermalen in verzoeking om te denken, dat de zwaarsten van onze kussiers slechts aardmannetjes bij die reuzen in grootte, en bij die Herculesen in kracht, moeten zijn geweest; en de overdrevenheid onzer denkbeelden klom bij het oogenblik. Maar wat zal het nageslacht in lateren tijd van ons wel moeten denken, niet bij het zien van het uitgesnedene en krap gepaste gewaad van eenen slanken lansier, of van het

lansje, dat hij voerde; maar bij het vernemen van alle de werken, die wij wrochten, bij het zien van de landsdowven, die wij uit meeren te voorschijn bragten; van de rivieren die wij schiepen; van de zeeën die wij afdamden; van de onmetelijke straatwegen die wij bevoerden enz. enz. Gewis, de nakomelingen zullen denken, dat wij niet de reuzengestalten, maar de reuzenkrachten van onze voorvaderen hebben geërfd, en gelukkig vermeerdert.

Die denkbeelden zullen voedsel in overvloed vinden; want wij hebben alles, wat wij ter harte namen, tot hoogten opgedreven, die waarlijk reusachtig verdienen te worden genaamd, en daardoor om strijd de bewondering tot zich zullen trekken. Ik wil daarvan op dit oogenblik het bewijs leveren, door te wijzen op de loterijen. Het heugt mij nog, dat het zeer gemakkelijk viel in weinige oogenblikken op te tellen, hoe vele en welke loterijen in ons vaderland bestonden; maar wie zal het nu ondernemen dezelve alle bij namen te noemen, en te verzekeren, dat er in dit Rijk niet meer bestaan, dan die wij met eenige inspanning tot een aanmerkelijk aantal zonden kunnen opsommen?

In de vroegere dagen van eenvoudigheid waren de plannen der loterijen ongekunsteld en voor ieder verstaanbaar; in onze geleerde dagen zijn dezelve zoodanig ingewikkeld, dat in de wetenschap der speculatiën de lagere ja zelfs de hoogere scholen dient doorgeworfeld te zijn, om het fijne der berekening wel te kunnen vatten. Onze vaders vergenoegden zich bijna geheel met hunne generaliteits-loterij, en enkelden van soortgelijken stempel, en de opgehangene prijzen bestonden in sommen gelds; maar thans wordt die ouderwetsche, ofschoon behoorlijk verdoopte, loterij, door een menigte anderen verdrongen, die allerlei voorwerpen te winnen aanbieden: en ofschoon ook de prijzen van die ontle naar den heerschenden smaak verhoogd zijn, zij kan de mededingers met de nieuwere moeilijk volhouden.

Vroeger kon men b. v. op de *Voorburgsche* kermis een thee servies of ander huisraad door het lot winnen; maar die servieserijen zijn voor de mannen dezer eeuw te klein; en nu spreekt men van geheele landgoederen die verloot worden; ja wij hebben op dit oogenblik het oog op de verloting van het extra groot, voormalig ridderlijke, vorstelijke, *Metternische*, allodiaal landgoed en wijngonden, te *Rheingau*, aan den voet van den *Johannisberg* gelegen, welke in alle steden, dorpen en gehuchten van het vaderland is aangekondigd.

Waarlijk, indien wij zoo voortgaan, zullen wij waarschijnlijk weldra het tijdstip beleven, waarop de gekroonde hoofden van *Europa*, die met *Turkije*, hetwelk, volgens den heer *de Pradt*, voor de Turken reeds verloren is, verlegen schijnen te zijn, onderling zullen verloten, en daartoe door hoogstderzelver bankier, den baron *von Rothschild*, zullen laten aankondigen de verloting van:

- Het extra groote, voormalig legitime, monarchale, Metternische Paradijs.*
- De keus uit de onvergelykelijk schoone favorieten, in het serail van den voormalig zeer legitimen Sultan opgesloten.
- Eenige vaten met ingezoutene Grieksche ooren en neuzen, en diergelijken.

Het is waar, deze vorderingen zijn groot; maar zijn zij ook even zoo weldadig als vele van die stoute ondernemingen en groote werken; welke in onze dagen zoo gelukkig worden tot stand gebracht, en die ons den dank der nakomelingschap ongetwijfeld verzekeren? Helas! niemand die onpartijdig en opregt is; zal deze vraag bevestigend kunnen beantwoorden.

De geheele toelag van die loterijen strekt tot niets anders, dan om velen te doen mistasten, eenen enkelden of zeer weinigen met geluk te overladden: dat is, om velen te leur te stellen en verlies te doen lijden; een enkele of zeer weinige te doen slagen.

De geest van zoodanige speculatiën is doodlijk voor de vervulling der verpligting tot geregelde werkzaamheden en broodwinnigen, en doet de hoofden duizelen.

De smaak in zoodanige kansbeproevingen is verleidelijk en weglopend, en verblindt de beste oogen voor de dreigendste gevaren en gevaarste gevolgen.

En de rampspoeden, door herhaalde teleurstellingen in soortgelijke overspannene verwachtingen te weeg gebracht, verbeeten met zelden de welvaart van geheele families, en leveren nu en dan de buitensporigste bedrijven van vertwijfeling op.

Zedelijk en maatschappelijk beschouwd, zijn alzo die loterijen allerverderfelijkt, en verdienen als zoodanige te worden afgeschaft.

Het kan gebeuren, dat het geberigende Hoofd van den Staat dezelve, in het belang van wijze ontwerpen en weldadige voorzieningen in 's lands behoeften, noodzakelijk leert; en dan nemen wij dezelve met onderwerping en ten dienste van het vaderland aan. Maar met moeite zal de verstandige Nederlander deel kunnen nemen aan zoodanige loterijen, die ten behoeve van buitenlanders in dit Rijk worden aangeboden en aanbevolen. Onmogelijk zal hij kunnen zwijgen, wanneer hij bespeurt, dat zoodanige loterij ook rekenkundig allezins verwerpelijk is, en den minder doorzigtigen dubbele teleurstelling zoude kunnen doen ondervinden: neen, in dat geval zal de liefde voor de waarheid en voor zijne medeburgers hem dringen, om zijne opmerking algemeen bekend te maken, om daardoor zoo veel mogelijk voor te komen, dat niemand ongewaarschuwd nadeel inoogste.

Deze beweegredenen schijnen onlangs zekeren heer *SOMERNE* overtuigd te hebben, te *Tuello*, (aan den sehtijver van dit stuk alleen bij naam bekend) bewogen te hebben, om in de *Haarlemsche Courant* van den 11. November jl. eene aankondiging, door hem onderteekend, te doen plaatsen, waarbij hij het publiek voor de bovengemelde Metternische loterij als zeer schadelijk waarschuwt, en hetzelve voorrekent, dat die loten,

welke voor f 10.75 tot zelfs in de kleinste dorpjes uitgegeven worden, niet meer dan ongeveer f 3.50 waarde bezitten. Wij bekennen die berekening zeer juist bevonden en daarom den gezegden heer J. KERKHOVEN geprezen te hebben, vermits hij eene lofwaardige daad deed, door anderen op deze belangrijke omstandigheid aandachtig te maken: ja wij durven zelfs vertrouwen, dat onze geliefde Koning, die ten dezen opzichte zeer veel bezorgdheid voor het belang zijner onderdanen aan den dag legt, het slijten der geregeld loten in dit rijk nimmer zoude hebben toegestaan, wanneer Zijne Majesteit in tijds met deze zelfde waarheid bekend ware gemaakt.

Na deze gegevene waarschuwing, verwachtten wij, dat zij, die het verkoopen dezer loten hier te lande op zich hebben genomen, of het stilzwijgen zouden bewaren, wanneer zij zich niet in staat gevoelden om de gemaakte aanmerking volledig te wederleggen, of in het omgekeerde geval de dwaling van den heer J. KERKHOVEN duidelijk zouden aantonen.

Geen van beiden is gebeurd; de heeren L. DEUTZ EN COMP. te Amsterdam, (aan den steller ten eenenmale onbekend) zijn als slijters dezer loten in de Haarlemsche Couranten van 16. en 21. November jl., ter verdediging dezer verloting opgetreden; maar op eene wijze, welke, naar ons oordeel, de juistheid der aanmerking van den heer KERKHOVEN te meer doet uitkomen, en het onrecht hunner zaak boven bedanking stelt.

Intusschen, zij beginnen met eene opgave der prijzen en premien, welke zeer laag is, en die juist zoodanig schijnbaar ingerigt te zijn, dat men zich ten opzichte van het bedrag dier prijzen en premien, noodwendig vergissen moet, door zich dezelve oneindig grooter voor te stellen dan ze inderdaad zijn; zoo men niet door lang nadenken ontdekt, dat dezelfde prijzen tweemaal opgeteld worden.

Zij beginnen met de som van f 95,000, waarop het *Duitschlands Eden* gezegd wordt geschat te zijn, waaronder dadelijk wordt geplaatst de som van f 50,000, welke men tot aflossing voor het landgoed bekomen kan. Zoo als die sommen daar worden geplaatst, met de omschrijvingen aan dezelve gegeven, kan reeds een onkundige in het denkbeeld komen, dat deze twee afzonderlijke prijzen zijn, welke dwaling door eene duidelijker opgave voorgelopen had moeten worden; maar hetgeen erger is, na dezen post, noemen zij *aan extra geldprijzen f 20,890*, en zij be sluiten hunne opgave met *1205 prijzen en premien, hebbende een gesamtelijk bedrag van f 132,390*.

Ieder zoude denken, dat deze afzonderlijke prijzen zijn; intusschen is dat het geval niet, maar zijn die f 20,890, in die f 132,390 begrepen. Ja zelfs is het eene onwaarheid, dat de 1205 premien f 132,390 bedragen: die premien beloopt slechts f 20,890, en de f 132,390 worden uitgemaakt door die 1205 premien, gevoegd bij de drie prijzen, wanneer men het Landgoed op de volle f 95,000 berekent, als volgt:

Het Landgoed	f 95,000
Een prijs in Kabinets-wijnen	11,000
Een dito	5500
1205 premien	20,890
	f 132,390

Bereken men daarentegen het Landgoed slechts tegen den aflossingsprijs van f 50,000, dan levert dat geheele bedrag f 45,000 minder, dat is niet meer dan f 87,390, uit; zoo als de heer KERKHOVEN het opgegeven heeft. Waarom nu toch die prijzen en premien zoo duister, zoo verward voorgesteld? Waarom anders, dan om met groote sommen de oogten te verblinden, en gelegenheid te geven dat men zich vergisse. Dezelfde aanmerking geldt tegen de Hoogduitsche aankondiging dezer verloting, in steendruk, met een afbeeldsel der vorstelijke heerlijkheid aan het hoofd uitgegeven; in welk stuk de verwarring nog veel grooter is, en dezelfde sommen drie en viormalen voorkomen, zoo dat men zoude denken dat het om sommen schaks te doen was, terwijl al die vorstelijke heerlijkheid en heerlijkheid maar slechts f 87,390 halen kan: *naauwelijks* zeggen wij, want dat die kabinets-wijnen voor f 16,500 aan den man zouden kunnen worden gebracht, valt moeilijk te gelooven. Wie weet, met welk pijnlijk gezigt de trekker zal moeten zeggen: *de gustibus non est disputandum*.

Mogt iemand der deelnemers in dit Rijk het geluk te beurt te vallen, van opvolger van METTERNICH te worden; dan zal hij meer dan waarschijnlijk niet verzuimen, voor die eer zijn vaderland vaarwel te zeggen, noch ook lust hebben om eenen heer finans-raad aan te stellen, ten einde door deszelfs goede zorgen zijn vorstelijk domein te laten administreren: en alzoo kunnen de heeren GONTARD EN ZOON zich over dat geval verheugen, in het vooruitzicht, van voor de som van f 50,000 die getaxeerde waarde van f 95,000 te zullen gewinnen. Hetzij in het voorbijgaan gezegd, dat het verschil tusschen die beide sommen, of tegen de taxatie, of tegen de heeren GONTARD EN ZOON schijnt te getuigen. De heer KERKHOVEN heeft alzoo niet zonder reden die aflossings-som in zijne berekening opgenomen; en naar dezelve is het ontgeenzeggelijk waar, dat ieder van de 25,000 loten, niet meer waardig is dan nog geene f 3½; doch wil men ook al naar de berekening de getaxeerde som van f 95,000 hebben opgenomen, dan zal het 25,000ste aandeel in f 132,390, nog geene f 5½ waardig bevonden worden; welke waarde altijd nog veel verschilt van f 10.75, waarvoor de loten worden aangeboden.

Hieruit zal men zien, dat de heeren DEUTZ ten onrechte, als wederlegging van den heer KERKHOVEN, aanvoeren, dat deze de geregelijke taxatie van het landgoed op f 95,000 zoude hebben verzwegen; want, behalve dat die geregelijke taxatie door de heeren GONTARD, in een zeer zonderling daglicht wordt geplaatst, zoo kan die taxatie, hoe deugdzaam ook, hen niet redden.

Met even nadeelige uitkomst beroepen zij zij zich op de som van f 132,390, als het bedrag van alle de prijzen en premien; want dit beroep brengt de erkentenis mede dat de loten, ten allerhoogste f 5½ waar-

dig zijn: en hoe kunnen zij het dan goed maken, dat zij deze tot f 10.75 willen hebben aangenomen. De heer KERKHOVEN had immers geen ander doel dan het publiek opmerkzaam te maken op het verschil tusschen de werkelijke waarde dier loten, en den prijs, welke voor dezelve wordt gevraagd: en komen de heeren DEUTZ hier niet zelf op om toe te stemmen, dat zoodanig verschil hier werkelijk bestaat: een enkele gulden meer of minder maakt hier het voorname der zaak niet uit; die eene waarde van f 5½ voor f 10½ wil slijten, overeischt meer dan 50 pCt.

De heeren DEUTZ gaan voort met de stelling voornit te zetten, dat men, de waarde van een lot zullende begrooten, de *nieten* geenszins in aanmerking moet nemen, maar alleen nagaan, welke aanzienlijke winsten men trekken kan. Zoo zijn de kinderen Israëls, die elken wandelaar over den Dam schier tot razernij brengen, gewoon denzelven op te dringen, dat hij, op het aangeboden huurlot, voor eene lijst zeer zeker de hoogste prijs trekken zal; maar deze heeren maken het nog erger, want, naar hunne leer, zouden zij het aanzienlijke getal van 25,000 loten met andere 25,000 kunnen vermeerderen, en altijd voortgaan met f 10.75 voor ieder lot te vragen. De eenige verandering toch, daardoor te weeg gebracht, zoude daarin bestaan, dat de loterij met 25,000 *nieten* vermeerderd was; maar de prijzen waren dezelfde gebleven, de *nieten* komen bij de berekening der waarde van de loten niet in aanmerking; ergo zoude de waarde dier loten, ook na de bijvoeging van die 25,000 *nieten*, dezelfde gebleven zijn. Ziedaar de redeneertrant van deze heeren! En deze meenen zij dat aangenomen zal worden door het *rekenkundige* Nederlandsche publiek. Wij durven hun verzekeren, dat zij buiten den waard hebben gerekend, en dat langs dien weg, in ons vaderland noch roem te behalen, noch crediet te winnen is.

Over het geheel kan men de aankondiging dezer verloting niet inzien, zonder te walgen van al den wind, die in dezelve doorstraalt. Wat is toch een landgoed, waarvoor een bankiers-huis in de nabijheid, niets meer, dan f 50,000 geeft: hoe menige buitenplaats in ons Vaderland kan al dat *Ridderlijke Vorstelijke Meestersche* niet opwegen. Daarbij worden eenige vaten wijn, van welke nog geene proefjes aangeboden zijn, en ruim f 20,000 aan prijzen gevoegd; en ter verkrijging daarvan worden 25,000, zegge vijf en twintig duizend kanzen geschapen, welke f 268,750 moeten opbrengen.

In hunne advertentie van 21 November, zeggen de heeren DEUTZ, hetgeen zij tot dien tijd toe aan het publiek nog niet bekend hadden gemaakt, dat het landgoed, jaar voor jaar, dooreen gerekend, f 15,000 a f 20,000, dat is: 16 a 21 pCt., of, volgens het aanbod van de heeren GONTARD, 30 a 40 pCt. aan opbrengsten oplevert. Indien dit waarheid behelst, hadden de heeren DEUTZ daarvan in het hoofd hunner aankondigingen liever melding moeten maken, dan zoo vele brommende epitheta opeen te stapelen, die voor speculanten geen halve cent waardig zijn. Maar wie gevoelt niet dat dit nagekomen bericht eene grove onwaarheid is? Waar is, wij durven zeggen, in de wereld, een landgoed dat 16 a 21 of 30 a 40 pCt. jaarlijks in doorsnede oplevert? De grondbezitters aan de Rijnhoovers achten zich zeer gelukkig, wanneer zij jaarlijks 4 a 6 of in doorsnede 5 pCt. van hunne goederen mogen trekken; velen verkiezen zelfs hunne gelden tegen 5 pCt. uit te zetten, vermits, in slechte jaren de opbrengst niet zelden door de gemaakte onkosten overtroffen wordt, hetgeen menigen kleinen wijnlezer ten gronde gebracht heeft. En van waar zouden dan die 16 a 21 of 30 a 40 pCt. met mogelijkheid kunnen komen? Zouden de tegenwoordige eigenaren wel zoo dwaas zijn, zich van een Goed, van zulke rijke opbrengsten, te ontdoen? of, zoo daartoe eene onvermijdelijke noodzakelijkheid mogt bestaan, die zekerlijk bij METTERNICH, toen hij er zich van ontheed, niet bestond, zoude het dan zoo moeilijk zijn geweest, eenen koper voor hetzelfde te vinden, dat men tot al den omslag eener verloting besluiten, en met die loten geheel *Europa*, zelfs het platte land van *Gelderland* afloopen moest? Indien die winsten zoo zeker, de noodzakelijkheid tot vervreemding bij de eigenaren zoo dringend waren, zouden de heeren GONTARD dan niet dadelijk voor f 95,000 dien goudmijn overgenomen, misschien wel die ongeproefde kabinets-wijnen in hunne kelders mede opgeslagen hebben, en daardoor die ongelukkige eigenaren van alle de nadeelen dezer verloting, en van het verlies van f 20,890 aan premien, hebben verschoond?

Het aankopen van landgoederen is wel geene speculatie voor bankiers; maar in den tegenwoordigen staat van den Europeeschen handel, zal geen handelaar er zwaarigheid in vinden, om een klein gedeelte van zijn kapitaal tegen 16 a 21 pCt. uit te zetten, integendeel zijn zij gewoon zoodanige operaties te noemen: » het kweken van appeltjes voor den dorst.» en de heeren GONTARD bewijzen zelve, dat zij daarvan ten dezen opzichte niet geheel afkeerig zijn.

De heeren DEUTZ voeren, in de vierde plaats, bij hunne eerste advertentie, ter wederlegging van den heer KERKHOVEN aan: *dat van dese loten aanzienlijke registratie-regten hebben moeten worden betaald.*

Maar staat het zoo onwrikbaar vast, dat de koopers der loten deze lasten moeten dragen, en dus hier volledig bewaarheid wordt het spreekwoord: *les battus payent l'amende?*

In de Nederlandsche Loterij wordt de koopprijs der loten, volgens eene behoortlijk overgelegde balans, aan de spelers tot eenen cent toe uitgedeeld slechts eene matige korting, welke ter bestrijding van alle kosten, ook die der registratie dient, en daar en boven aan de collecteurs eenig opgeld verschaft; maar hier vordert men, op eene waarde van f 3.50, niets minder dan een surplus van f 7.25, hetwelk zeer zeker uitermate groot is. Dit surplus nu is of volstrekt noodig, of het is niet noodig. In het laatste geval verdient die vordering als zeer laakbaar ten toon te worden gesteld, en in het eerste geval bewijst die noodzakelijkheid, dat de geheele verloting onaannemelijk is, vermits dezelve voor de spelers zoodanig nadeelig is, dat geen verstandig man zijne gelden aan dezelve

verspillen zal. De heer KERKHOVEN heeft nu niet het eerste, maar het laatste betoogd; en alzoo hebben de heeren DEUTZ geene redenen om zich te beklagen, want het zoude welligt niet moeilijk zijn geweest, ook het eerste tot een volledig betoog te brengen.

In hante laatste advertentie zeggen de heeren DEUTZ nog, dat ook de risico van de niet gedebiteerde loten mede in aanmerking moet worden genomen. Weder eene vreemde stelling; want de speler dient toch zeker te zijn, dat hij geene andere kanzen te wagen, geene meerdere risico's te betalen heeft, dan die in de verhouding van zijn aandeel tot het geheele bedrag der prijzen gelegen zijn; maar in vroegere aankondigingen hadden die heeren bekend gemaakt, dat de liefhebbers zich haasten moesten, vermits er nog maar weinige loten meer voorhanden waren: een van beiden is dus waar, of die bekendmaking is logenachtig, of dit argument is een nietige uitvlugt.

Eindelijk besluiten de heeren DEUTZ hante zoo gewilde verdediging, met te zeggen, dat de waarschuwing van den heer KERKHOVEN onwaar en verdraaid is, en alleen voortspruit uit een vuilaardig oogmerk om te benadeelen.

Het gezegde bewijst, dat het eerste gedeelte dezer beschuldiging ten eenenmale valsch is, en dat het tweede, hetwelk de beschuldiging zelve is, ten opzichte van het laatste gedeelte dier beschuldiging, vleit zich de schrijver van dit betoog, dat uit zijn schrijven zal blijken, dat daarvoor in de plaats zal moeten worden gesteld, dat de waarschuwing van den heer KERKHOVEN voortspruit uit het lofwaardige oogmerk, om voor te komen, dat niemand uit de ligtgeloovigheid of onkunde van eenigen onzer landgenooten voor zich een ongeoorloofd voordeel inoogste.

De heeren DEUTZ eindigen met den heer KERKHOVEN, met het gebruik van regismiddelen te bedreigen. Dan ook dit schijnt alleen in woorden te zullen bestaan; want tot heden 4. December 1826, is voor de regtbank te Arnhem, voor welke de heer KERKHOVEN terecht zoude moeten staan, nog geen rechtsgeding te dier zake tegen Zijn Ed. aangebragt.

De schrijver dezes, geheel onpartijdig zijnde, heeft het belangrijk geoordeeld, deze verdediging van de heeren DEUTZ te toetsen, ten einde het publiek in staat te stellen, om over dezelve te oordelen; daar de heer KERKHOVEN, misschien wel om den toon, dien de heeren DEUTZ gebruikt hebben, schijnt begrepen te hebben, dat zijne waarschuwing in staat was zich zelve te verdedigen; waarin Zijn Ed., naar het oordeel des schrijvers, ten opzichte van deskundigen, wel niet heeft gedwaald, doch de behoefte van minkundigen onvervuld heeft gelaten.

De schrijver kan de pen niet uit handen leggen; zonder op te merken, dat de heeren DEUTZ, in hante gedrukte circulaire, aan de burgemeesters ten platten lande van Gelderland vermelden, dat nog vele andere verlotingen van aanzienlijke heerlijkheden in den loop van een jaar op eene andere wijze zullen worden verloten. Dat onze geëerbiedigde Koning dat kwaad goedgunstig van ons gelieve af te wenden, en hetzij door weigering van gevraagde, hetzij door intrekking van verleende, maar nog ongebruikte vergunningen, de nadeelen voor te komen, welke daaruit voor deszelfs onderdanen kunnen en moeten voortvloeijen.

ARNHEM, den 7. December.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 6. Dec. 1 El 5 Palm 5 Duim; gewassen 10 D. gevallen 0 D.
Den 7. dito. 1 El 6 Palm 5 Duim; gewassen 10 D. gevallen 0 D.

Het DOCHTERTE, dat God ons op den 20. November II. gaf, nam Hij heden, tot onze bittere droefheid, weder tot zich.

ARNHEM, den 2. December
J. MOOY.
E. BOONZAÏER.

BEKENDMAKING.

Onder nadere approbatie van Hun Ed. Groot Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten van Gelderland, zullen **BURGEMEESTER** en **ASSESSOREN** der **GEMEENTE BORKULO**, op Vrijdag den 15. December 1826, des voormiddags ten 10 ure, ten Raadhuije te Borkulo, in het openbaar, voor den tijd van zes jaren, Verpachten;

1. Het **PLAATSJE**, den **Scheunink** genaamd, bestaande uit een **HUIS** en verder **GETIMMERTE**, met zijn **HOF**, **BOUW** en **WEILAND**.
 2. Het **BOUWLAND**, de **hooge Koppel** genaamd.
 3. Een stuk **BOUWLAND**, op den **Haverkamp**.
 4. Het **WELLAND**, den **Scheuninkweide**; en
 5. Het **WELLAND**, de **lage Koppel** genaamd.
- Alle in de Gemeente **Borkulo** gelegen en aan dezelve toebehoorende; zullende de voorwaarden van heden af aan ter Secretarie ter visie liggen.

De Burgemeester en Secretaris van Borkulo,
F. W. LAMBERGH.

† † † De Notaris **Mr. VAN HUGENPOTH**, residerende te **Arnhem**, zal op Dingsdag den 12. December 1826, en volgende dagen, des morgens van negen tot drie uren, ten huize van wijlen de welgeboren Jonkvrouwe **A. C. VAN WANRAY**, op **St. Jansplaats**, binnen **Arnhem**, effhuiswijze verkoopen, allerhande **HUISRAAD**, waaronder eene aanzienlijke partij **KOPER** en **TIN**, **KAGCHELS** en **YZERWERK**, **BEDDEN** met hun **Toebehooren**, **STOELEN**, **TAFELS**, **TAPIJTEN**, **KISTEN**, **KASTEN** en **KABINETTEN**, **PORCELEIN** en **GLASWERK**, **RIJTUIGEN**, waaronder een aanzienlijke **FRANSCHÉ WAGEN**, en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt. — De Goederen zijn Maandag te voren, van negen tot drie uren, voor een ieder te zien.

† † † **Mr. N. G. FRANCKEN**, Notaris te **Elst**, zal, ten huize van **B. BREUNEZE**, te **Valburg**, op Zaturdag den 16. December 1826, bij inzet, en den 30. dier maand bij toeslag, beide des voormiddags ten tien ure, publiek verkoopen: eenen **BOUWHOF**, gelegen onder **Elst**, bij de **Park**, aan den **Griftdijk**, groot zamen ruim 47½ Bunder, waaronder ruim 14½ Bunder **WEILAND**, en zulks in twee perceelen en in massa; breeder bij Biljetten omschreven.

† † † **UIT DE HAND TE KOOP**: Twee kras bij den weg loopende, bruine langstaartige **MERRIE-PAARDEN**. Te bevragen bij den Uitgever dezer Courant.

† † † Een **HUIS** met **TUIN**, voorzien van **BOOMFRUCHTEN**, in **Velp**, met primo Mei **TE HUUR OF TE KOOP**, te bevragen bij den Heer **OTTERBEIN** te **Arnhem**. Brieven franko.

† † † Men vraagt een **COMPAGNON** in eene kleine winstgevende **FABRIEK**, die tevens f 1500 a f 2000 daartoe kan bijbrengen. — Adres met gefrankeerdé Brieven aan het Adres- en Commissie-Kantoor van **J. DE VRIJZEN ZOO**, te **Zwolle**.

Regeling der Afvaart van de **STOOMBOOTEN** van de **STOOMBOOT-MAATSCHAPPY**, gedurende de maanden October, November en December.

Van Rotterdam naar Nijmegen:
Elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des morgens ten 6 ure. en Zaturdag den 9. December (in plaats van naar Arnhem) naar Nijmegen, 's morgens ten 5 ure.

Van Nijmegen naar Rotterdam:
Elken Woensdag des morgens ten 9 ure. En Zaturdag den 10. December des morgens ten 5 ure.

Van Nijmegen naar Keulen:
Elken Maandag en Zaturdag des morgens ten 5 ure.

Van Keulen naar Nijmegen:
Elken Dingsdag en Donderdag des morgens ten 8 ure.

Van Rotterdam naar Arnhem:
Elken Zaturdag des morgens ten 5 ure.

Van Arnhem naar Rotterdam:
Elken Zondag des morgens ten 7 ure.

NB. De Stoomboot, die anders op **Arnhem** zoude varen, zal den 9. en 10. December, volgens bovenstaand berigt, de dienst verrigten. De vaart van **Rotterdam** naar **Antwerpen**, **Ter Feete** en **London** is bepaald, zoo als bij Biljetten is bekend gemaakt. De Biljetten zijn te bekomen ten kantore van de Agenten van voornoemde Maatschappij, de Heeren **V A A L M A N** en **TRIEBELS** te **Nijmegen**, en den Heer **G. H. MOLL** te **Arnhem**.

VOOR PASSAGIERS MET DE **STOOMPAKETTEN**, IN 24 UREN VAN **ROTTERDAM** NAAR **LONDON**. Vertrekkende **Wekelijks**.

DE **STOOMBOOT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN**, Kapitein **JOHN PEARSON**, des Zondags morgens ten 8 ure.

DE **STOOMBOOT DE KONING DER NEDERLANDEN**, Kapitein **JOHN SLATER**, des Woensdags morgens ten 8 ure. Adres bij **J. VAN OMMEREN**, te **Rotterdam**.

NB. Ter informatie der Reizigers dient, dat het voornaamste Logement te **ROTTERDAM** is het onlangs opgerigte **NIEUW BAD-HOTEL**.

A R N H E M.

NB. De Gezigkundige Glazen- en Brillen-Slijper **MAGNUS MORIS**, berigt het geerde Publiek dat hij alhier te spreken of te ontbieden is bij den Heer **J. STERREN**, aan de **St. Jans Poort**, van Vrijdag den 8. tot den 14. dezer, zich flatterende dat zijne Glazen, zoo wel in Brillen als tot andere Gezigkundige Instrumenten van de eerste kenners van ons Koningrijk met het beste succes gebruikt worden; dat hij niet twijfelt, of, des benodigd zijnde, met hante gemaak vereerd te worden; heeft een schoon Assortiment van **MONDRIJNEN** voor **BRILLEN**.

** **BELANGRIJK BERICHT**. **F. B. HOLLINGERUS PIJERS**, Boekhandelaar te **Arnhem**, heeft nog alom gratis verkrijgbaar gesteld: **HET NIEUW IN-TEKENING**, op het werk getiteld: **JEZUIS, GELIJKEN ZIJNE HEILIGEN**, OF **GALLERIJ VAN VOORSTELLEN DER VERVOLGERS DES NIEUWEN VERBONDS**, TOT BEVORDERING VAN HET GELOOF EN WEGD. IN DE HEILIGE ALGEMEENE GEMEEINTE, beschouwd door **ALEXANDER DE KONING**, Predikant te **Middel**, in twee deelen, waarvan het eerste deel in Januari 1826 het licht zal zien. De Schrijver heeft hante gemaak een handboek te leveren, bestaend tot Gods dienste, die echter geenszins zal afgescheiden wezen van onderwijzing; algemeen nuttig voor zijne Protestantische en Roomsche Medelidgen.

** Op den 27. November is, door den Boekhandelaar **H. C. A. THIEME**, aan de **WelEd. Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders van Zutphen**, ter vertaling in het Latijn of Nederduitsch, vertoond: **Dictionnaire Classique de l'antiquité sacrée et profane** par **M. N. BOUILLET**, 2 vol.

** De Heeren Boekhandelaars, die nog exemplaren mogten over hebben van het Werk, getiteld: **CARL NICOLAI**, over **Zelfkennis, Menschenkennis en Verkeering met Menschen**, 2 deelen, gelieve van dezelve onverwijld aan den Ondergeteekenden, onder **Couvert**, van den Heer **J. H. DEN OUDEN**, te **Amsterdam**, terug te zenden. Tot 1°. Januarij aanstaande worden dezelve nog aangenomen; doch na dien tijd het daarvoor gehouden, dat al de exemplaren verkocht zijn of voor rekening worden gehouden.
Arnhem, den 1. December 1826. **C. A. THIEME.**